

18. april 2021

Notat om energieffekt og regulering af lokale energifællesskaber

Dette notat er sammensat af flere dele, som indholdsmæssigt er forbundne, men adresserer forskellige både idémæssige, principielle og reguleringsmæssige sider af lokale energifællesskaber. Sigtet er at demonstrere deres opbygning og berettigelse samt på hvilken måde love og bekendtgørelser kan understøtte hhv. modarbejde deres etablering.

Indhold:

Resumé af hovedpunkterne i notatet	2
Baggrund for de nye typer af energifællesskaber	3
Terminologi	3
Funktionen af lokale energifællesskaber og deres organisering	4
Drivkræfter og barrierer for etablering af lokale energifællesskaber	4
Lokale energifællesskabers bidrag til klimamålsætningen	5
Sammenligning af regler for borgerenergifællesskaber og VE-fællesskab	6
Den aktuelle proces i KEF-udvalget og ministerens svar på spørgsmål	7
Et nyt udkast til en fælles bekendtgørelse for energifællesskaber	8

Notatet er forfattet af Ulrik Jørgensen, forsker og rådgiver, med forskningsmidler til analyse og beregningsarbejdet fra Vissing Fonden. Der er desuden givet bidrag fra nedenstående, som kan tilslutte sig konklusionen i notatet.

Gunnar Olesen, Miljøorganisationen Vedvarende Energi, VE

Mikkel Jungshoved, Almene Boliger, BL

Erik Christiansen, REScoop Danmark

Resumé af hovedpunkterne i notatet

Kan lokale energifællesskaber bidrage væsentligt til klimamålsætningen?

Deltagere i lokale energifællesskaber skal have ejendomme og aktiviteter, der ligger i umiddelbar nærhed af hinanden. Derved kan de skabe tæt sammenhæng mellem produktion og forbrug af el og varme ved at investere i lokale VE-baserede anlæg til produktion og konvertering og ved at styre sammenhængen mellem produktion og forbrug. Det vil nedbringe energiforbruget og sikre en lav og fordelt belastning af de kollektive forsyningsnet, som de er tilsluttet.

Hvis blot 20 gamle bykvarterer og 10 nye bykvarterer, 20 nye boligfællesskaber og 40 landsbyer, der skal udskifte individuelle olie- og gasfyr etablerer lokale energifællesskaber, der investerer i kombinationer af solceller på tage, vindmøller (hvor det er muligt) og varmepumper, vil deres sandsynlige bidrag til 2030 målsætningen være fortrængning af i gns. 38.000 tons CO₂ fra fossile brændsler og biomasse (herunder mindsket import af disse brændsler) samtidig med, at vil være i større omfang vil være baseret på el uden behov for udbygning af det distribuerede, lokale forsyningsnet.

Hvad modarbejder etablering af lokale energifællesskaber?

Aktuelt vanskeliggøres etableringen af lokale energifællesskaber af, at der ikke i love og bekendtgørelse er sikret ensartede regler for deres etablering og drift, samtidig med at lokale krav til net-tilslutning og ejendomsopdeling væsentligt fordyrer etableringen og brugen af egne VE-anlæg. Årsagen er, at net-virksomheder har fået myndighed til at træffe disse afgørelser, selvom de har egne økonomiske interesser på spil.

Hvad er manglerne i de vedtagne samt aktuelle udkast til love og bekendtgørelser?

Det helt centrale i VE-direktivets bestemmelser om VE-fællesskaber, som ikke er gældende for borgerenergifællesskaber (jf. Elmarkedsdirektivet og Elforsyningsloven) er slet ikke medtaget i udkastet til lov om VE-støtte. Det drejer sig om kravet om, at VE-fællesskaber skal være lokalt sammenhængende og kan benytte energi fra VE-anlæg, der er ejet af tredjepart, samt om nødvendigt etablere direkte linjer fra egne anlæg til de fællesskabets forbrugssteder. I stedet gennemføres minimal implementering af EU-direktiverne ved at sidestille de to typer af fællesskaber, hvorved centrale krav og rettigheder forbigås. De forliggende forslag til lov og bekendtgørelse, der aktuelt behandles i Folketingets KEF-udvalg vil derfor ikke udgøre en retlig fulgyldig implementering af VE-direktivet.

Hvilke ændringer skal der foretages i lovudkast og udkast til bekendtgørelse?

Omkring Elforsyningsloven blev det diskuteret hvad, der skal omfattes af lov hhv. kan overlades til en bekendtgørelse. Det blev dog klart, at loven måtte omfatte definitioner og de grundlæggende krav og rettigheder, der er knyttet til borgerenergifællesskaber, da loven skal sikre implementeringen af EU-direktiverne og danner rammen for bekendtgørelsen. Derfor blev definitionen tilføjet i lovteksten, om end den fortsat mangler en bestemmelse om deres rettigheder. Det har ført til en række modstridende formuleringer i bekendtgørelsen.

Dette må igen gøres gældende for udformningen af VE-støtteloven, som skal tilføjes de bestemmelser, der definerer og opstiller krav og rettigheder i VE-direktivet, så de kan danne ramme for bekendtgørelsen. Her mangler retten til levering fra tredjepart og om nødvendigt etablering af direkte linjer. I konsekvens heraf er et 'Ændringsforslag til L148' vedlagt som bilag.

Baggrunden for de nye typer af energifællesskaber

Ideen med lokale energifællesskaber og deres organisering er ny og kombinerer det at producere, dele, lagre, konverter og forbruge energi (el og varme) i et lokalt samarbejdende fællesskab. Udgangspunktet har været, at disse skal styrke anvendelsen af vedvarende energi (VE) og dermed bidrage til en bæredygtig klimaomstilling¹. Noget lignende med fokus på den enkelte forbruger har været kaldt 'prosumers' (i VE-direktivet benævnt VE-egenforbrugere), som stort set svarer til individuelle el- eller fjernvarmekunders mulighed for egenproduktion 'bag måleren' suppleret med muligheden for at agere i grupper. Det særlige ved lokale energifællesskaber er blevet indført i reguleringen af energisektoren med to EU-direktiver om hhv. Elmarkedet med betegnelsen 'borgerenergifællesskaber' og VE-støtteordninger med betegnelsen 'VE-fællesskaber'². I begge tilfælde med krav om, at disse fællesskaber registreres som selskaber ifl. gældende lovgivning i medlemslandene.

Mens der er en lang tradition i Danmark for at organisere andelsejede forsyningsselskaber, som tidligere både producerede og distribuerede el og varme, er der på el-området sket en selskabsmæssig opdeling mellem produktionsvirksomheder og net-virksomheder, idet ønsket om at skabe et nationalt marked for el har ført til at ejerskabet til denne del ikke kunne være sammenfaldet med ejerskabet til forsyningsnettene, som er baseret på, at net-virksomheder får monopolbevilling til et geografisk område. Til gengæld har lokale energifællesskaber hidtil ikke eksisteret som en enhed i den danske energisektor eller regulering³. Det sker først med implementeringen af de to EU-direktiver.

Det grundlæggende spørgsmål har derfor været i den danske implementering af den nye enhed/aktør – det lokale energifællesskab – skal søges indordnet under allerede kendte institutioner og reguleringsformer eller den skal respekteres som en ny enhed/aktør, der skal gives en særlig placering. Den ret store forskel, der er i de krav, der stilles til de to former for energifællesskaber i de to direktiver, bliver her afgørende. Dette må dels afhænge af de krav, der stilles til implementeringen EU-direktiverne, dels om lokale energifællesskaber som ny aktør kan bidrage substantielt til den danske energi- og klimaomstilling.

Terminologi

Betegnelsen lokale energifællesskaber benyttes af mange om det samarbejde om bæredygtige energiløsninger, som mange borgere, boligorganisationer, kommuner og virksomheder arbejder for. Deres relevans og kvalitet er bestemt af det bidrag, de kan give til klimaomstillingen og nedbringelsen af CO₂ udledninger gennem deres omstilling af energiproduktion og -anvendelse. Betegnelsen 'borgerenergifællesskaber' er en specifik enhed etableret i lovgivningen, som refererer til produktion, deling, lagring og brug af el jf. Elmarkedsdirektivet og den danske Elforsyningslov. Denne regulering indebærer ikke noget krav om lokalitet eller nærhed, ligesom den heller ikke snævert binder aktiviteterne op på at fremme udbredelsen af VE. Til forskel herfra er 'VE-fællesskaber' defineret ved at deres

¹ Dette er en del af ideen med lokale energifællesskaber, men det er faktisk kun et krav i forbindelse med VE-fællesskaber, idet det EU-direktiv, der fastlægger retningslinjerne for disse også indeholder definition af VE, mens borgerenergifællesskaber godt kan omhandle andre forhold.

² Selvom de oprindeligt i forberedelserne af direktiverne var ret ens blev de under behandlingen af de to direktiver mere og mere forskellige. Kravet og dermed nødvendigheden af at definere det 'lokale' og 'nærheden' mellem medlemmer og anlæg blev fjernet fra Elmarkedsdirektivet, så borgerenergifællesskaber hverken er bundet til VE eller skal være lokalt afgrænsede. Det var den tyske el-lobby, der især arbejdede for at kravet om nærhed blev taget ud, mens den danske Energistyrelse eksplicit argumenterede for, at netop dette var essentielt.

³ I modsætning til energifællesskaberne så eksisterer der allerede regler for 'prosumers', som agerer individuelt eller i fællesskab allerede implicit i den danske regulering. De er også indeholdt i EU-direktiverne med betegnelserne 'aktive kunder' og 'VE egenforbrugere'. Grænsen for net-virksomhedernes monopol er ejendomsretligt set ved skellet til den matrikel eller de matrikler, som en ejendom eller en virksomhed råder over. Inden for egen ejendom kan en el- eller varmekunde i princippet forbruge egenproduceret energi, hvilket også fremgår af bl.a. Elforsyningsloven.

egenproduktion er baseret på VE samt at de er lokalt afgrænsede og sammenhængende – har 'nærhed' eller 'proximitet', som det betegnes i EU sammenhæng. Betegnelsen 'VE-fællesskab' er altså også en specifik enhed skabt gennem lovgivningen med produktion, deling, lagring og brug af VE-energi som formål jf. VE-direktivet og dermed forventeligt også støttet i den danske VE-støttelov.

Funktionen af lokale energifællesskaber og deres organisering

Der har i de seneste år været taget et større antal kreative initiativer i Danmark med det formål at etablere lokale energifællesskaber, der ikke kun har været individuelle projekter med at opsætte solceller på eget tag eller erstatte olie- og gasfyr med varmepumper, men netop har været og er fællesskaber mellem flere borgere, virksomheder og ejendomme, som ønsker at bidrage til erstatning af fossile energi og biomasse med VE-løsninger både ved produktionen af el og varme. Disse initiativer har omfattet projekter i eksisterende bykvarterer, projektering og udbygning med nye bydele, etablering af boligfællesskaber og omstilling af landsbyers el og ikke mindst varmeforsyning.

Disse har som fællesnævner følgende formål og funktionelle egenskaber:

- Egenproduktion og konvertering af VE baseret energi primært til eget forbrug
- Styrkelse af samarbejde og fællesskab
- Elektrificering af varmeforsyning og overgang til elbiler
- Kombinationen af el og varme giver adgang til etablering af energilagring
- Kort afstand mellem produktion og forbrug
- Styring af forbrug og produktion så belastning af det kollektive net udlignes
- VE-anlæg og styring er baseret på egen finansiering
- Retlig organisering af fællesskabet - typisk som andelsselskab

Medlemmerne af et lokalt energifællesskab vil typisk være private boliger, boligafdelinger og -ejendomme, butikker og små virksomheder, hvis ejendomme støder op til hinanden, så deling af energi ikke kræver anlæg af længere kabler eller rør⁴. Energisamarbejde kræver typisk adgang til kabling eller rør, der krydser skel mellem nærliggende matrikler, så f.eks. el fra fælles solceller placeret på tage eller varme fra fælles varmepumper kan deles. Uden for tæt bymæssig bebyggelse kan et lokalt energifællesskab også være medejer eller have kontrol med produktionen af el fra vindmøller fra anlæg, der ligger landskabsmæssigt hensigtsmæssigt placeret inden for nogle kilometers afstand fra forbrugsstederne.

Drivkræfter og barrierer for etablering af lokale energifællesskaber

Etablering af lokale energifællesskaber med de anførte formål og funktioner har alle deres begrundelse i ønsket om at skabe bæredygtige løsninger og samtidig sikre en god lokal driftsøkonomi for fællesskabet gennem investeringerne i VE-anlæg og god styring. Det indebærer at energibesparelser, god kvalitet i bygninger, VE-anlæg og præcis styring af disse er essentielt for fællesskabet. Deres formål er at bidrage til lokal sammenhæng og selvforsyning, mens de ikke har nogen kommerciel interesse i at sælge evt. overskydende produktion af el.

Forudsætningen for, at et lokalt energifællesskab kan komme til at fungere og dermed bidrage til klimapolitikens mål – herunder 2030 målsætningen – er at der er klare regler for dets etablering og at det ikke bliver pålagt at betale for ydelser, som man ikke får eller har brug for.

⁴ Den fysiske nærhed mellem parterne i et lokalt energifællesskab er essentiel, da det ellers ikke kan skabe en tæt sammenhæng mellem produktion og forbrug, men til gengæld får udgifter og transmissionstab, som de kendes fra de nuværende kollektive forsyninger. Derfor er reglerne for borgerenergifællesskaber, som de er indført i Danmark med Elforsyningsloven og BEF-bekendtgørelsen ikke relevante, men snarere begrænsende for et lokalt energifællesskab.

For alle lokale energifællesskaber gælder, at deres eksterne forsyning med el kræver tilslutning til den net-virksomhed, der har monopol i deres område. Hvis der findes fjernvarme med tilslutningspligt skal også den eksterne forsyning ske herfra. Samarbejdet med fjernvarmeselskaberne har i denne sammenhæng hidtil ikke udgjort den mest væsentlige udfordring – måske fordi elektrificering af varmeproduktionen endnu mest er aktuell i områder, hvor der ikke er udbygget med fjernvarme.

Erfaringerne viser derimod, at net-virksomhederne ofte har været og er en direkte hindring for etablering lokale energifællesskaber hhv. at deres krav har medført en stor fordyrelse af etableringen af egne VE-anlæg. Eksemplerne på dette omfatter:

- Krav om individuel tilslutning af personer, selvom deres ejendom er fælles eje i et andelsselskab. Dette har også været tilfældet for ejerforeninger.
- Krav om opdeling af VE-anlæg med hver sin måler fordelt på bygninger med samme ejer inden for samme matrikel.
- I tilfælde med en ejer, hvis ejendom er fordelt på flere matrikler, er det stillet krav om opdelte tilslutninger af VE-anlæg.
- Afvisning af en nedsat tarif for brug af lokale forsyningsnet nogle få hundrede meter med tilstrækkelig kapacitet med krav om fuld betaling af net-tarif til både net-selskab og Energinet⁵.
- Afvisning af tilslutning med f.eks. B-lav tarif for større ejendom med stort forbrug med henvisning til at der var tale om boliger.
- Krav om individuel tilslutning trods ønske om fælles tilslutning i forbindelse med etablering af fælles VE-anlæg med henvisning til, at net-selskabet ejede stikledningerne.

Denne situation er fortsat med Elforsyningsloven og den nye BEF-bekendtgørelse, som har givet net-virksomhederne suverænitæt over godkendelsen af tilslutningsvilkår for både aktive kunder og for borgerenergifællesskaber uden at der er skabt nogle klare retningslinjer. Det har skabt en uklar retstilstand for borgere såvel som for net-virksomhederne, som kan have fået opfattelsen af, at der – i modstrid med kravene i Elmarkedsdirektivet – ikke skal være ens regler for disse fællesskaber⁶.

Det samme ser ud til at gentage sig også for VE-fællesskaber med det nye udkast til en fælles bekendtgørelse for de to typer af energifællesskaber.

Lokale energifællesskabers bidrag til klimamålsætningen

Baseret på en forskningsbevilling fra Vissing Fonden er der opbygget en model, der i detaljer gennemregner energi-flow, økonomi i samspil med de kollektive forsyninger. Det resulterer i bud på størrelsen af fællesskabets VE-anlæg og effekten af energistyring for belastningen af el-forsyningsnettet.

I nye og gamle bykvarterer (typisk 200 til 1000 boliger plus institutioner), i boligfællesskaber (typisk 100 til 200 boliger og mindre produktion) og i landsbyer (typisk 50 boliger og en institution) kan lokale energifællesskaber typisk fortrænge fossile og biobaserede brændsler fra mindst 50% af deres energiforbrug. De bidrager samtidig med elektrificering af varmeforsyning og ladning af elbiler uden at kapaciteten af de lokale forsyningsnet skal udbygges.

⁵ Dette strider både mod direktivets krav om kostægthed, da der nu skal betales en tarif, der dækker net-omkostninger både på nationalt og regionalt niveau samt tab ved transmission, selvom dette ikke er aktuelt for et lokalt energifællesskab. Det strider også mod de retningslinjer som Dansk Energi har opstillet både i den aktuelle Tarifmodel 2.0 og har videreført i den kommende Tarifmodel 3.0. Begge opererer med et byggeklodsprincip, som gør at selskaber og brugere af nettet kun skal betale for de dele af nettet, som de rent faktisk belaster og bruger.

⁶ I tillæg hertil kan anføres, at den nye Elforsyningslov netop gennem bestemmelser om gennemsigtighed i net-planerne har fastslået, at net-virksomheder ikke kan forskelsbehandle kunder med henvisning til evt. manglende net-udbygning, hvilket så fraviges i bestemmelsen i BEF-bekendtgørelsen.

Hvis blot 20 gamle bykvarterer og 10 nye bykvarterer, 20 nye boligfællesskaber og 40 landsbyer, der skal udskifte individuelle olie- og gasfyr etablerer lokale energifællesskaber, der investerer i kombinationer af solceller på tage, vindmøller (hvor det er muligt) og varmepumper, vil deres sandsynlige bidrag til 2030 målsætningen være fortrængning af tilsammen mindst 38.000 tons CO₂ samtidig med, at de bidrager med el til opvarmning og transport uden, at der er behov for udbygning af det lokale forsyningsnet⁷. I praksis kan fortrængningen blive dobbelt så stor, da udbygningen med VE bør erstatte de dårligste anlæg.

Sammenligning af regler for borgerenergifællesskaber og VE-fællesskaber

På trods af den tilsyneladende lighed i navngivningen af disse to typer af fællesskaber er der ganske store forskelle i de krav, der stilles til dem, og de rettigheder, som de ifl. de to EU-direktiver bliver tildelt. Her er det især tredjepartsejerskab (VE-D, art.21,5) og mulighed for at eje og drive anlæg i nærheden (VE-D, art.2,16). Et fælles regelsæt for energifællesskabers rettigheder og rammer samt for deres godkendelse er derfor ikke en retligt set åbenlys eller god løsning.

Den følgende figur viser forskelle og ligheder mellem VE-fællesskaber og borgerenergifællesskaber.

Særligt for VE-fællesskaber:

- Aktiviteter og medlemmer skal være beliggende i nærheden af hinanden.
- Deres anlæg skal være VE-anlæg, men kan dække alle former for VE inkl. el-producerende anlæg.
- Mellemstore virksomheder kan være deltagere, men må ikke have dominerende indflydelse.
- VE-anlæg skal være beliggende i nærheden af fællesskabets forbrugende enheder.
- Deres VE-anlæg kan være ejet af tredjepart, men fællesskabet skal være kontrollerende.
- De kan etablere stikledninger til egne VE-anlæg.

Særligt for borgerenergifællesskaber:

- Ingen krav til nærhed eller sammenhæng mellem produktion og forbrug.
- Dækker alene el-producerende anlæg.

Ligheder mellem de to typer fællesskab:

- Deltagere: borgere, boligorganisationer, butikker, små virksomheder, kommunale institutioner m.v.
- Ret til i at: producere, dele, lagre, konvertere, forbruge og sælge.
- Krav: organisering som juridisk person i et selskab efter eksisterende lovgivning.

Tilpasning til 'danske forhold' og elmarkedet:

- Godkendelse og vilkår for tarif betaling underlægges den lokale net-virksomhed.
- Intern deling af el skal administreres af en el-handelsvirksomhed.

⁷ Disse beregninger er gennemført i Vissing projektet, med den i teksten omtalte energimodel.

Det er specificeringen af nærhedskravene, adgangen til udnyttelse af anlæg, der ejes af tredjepart og muligheden for at etablere direkte linjer, hvis der ikke kan benyttes allerede etablerede kollektive forsyningslinjer, som kan udnyttes på kostægte præmisser, som gør, at VE-fællesskaber kræver væsentlig uddybning i en bekendtgørelse og ikke kan sidestilles med borgerenergifællesskaber. Dette gælder også for den tilpasning, som er sket for etablering og drift af borgerenergifællesskaber. Her er det åbenlyst, at erfaringerne med, at denne myndighedsopgave er overladt til – i denne sammenhæng kommercielle – selskaber allerede nu tilsiger, at denne løsning etablerer det, som det ellers er medlemslandets forpligtelse af undgå ifølge EU-direktiverne, nemlig at der skabes administrative og økonomiske hindringer for disse fællesskaber.

I tillæg hertil er der ingen el-handelsselskaber, som kan levere den realtidsstyring⁸, som er en væsentlig forudsætning for at et lokale energifællesskab kan være velfungerende. Denne funktionalitet indgår ikke i DataHub'en og er derfor ikke til rådighed for el-handelsselskaber. Derfor er det direkte skadeligt at underlægge den interne deling af el, ligesom bestemmelsen slet ikke tager højde for deling af varme.

Den aktuelle proces i KEF-udvalget og ministerens svar på spørgsmål

Allerede under behandlingen af Elforsyningsloven blev det tydeligt, at ministerens holdning var, at der alene skulle ske en minimal implementering af Elmarkedsdirektivet, som desuden i videst muligt omfang tog hensyn til og bevarede den nuværende struktur af den danske elforsyning⁹.

Meget af den efterfølgende diskussion er som konsekvens heraf blevet et spørgsmål om, hvor lidt man kan nøjes med i den danske implementering i stedet for at handle om vigtige spørgsmål: hvilken lovgivning vil sikre, at lokale energifællesskaber kan bidrage optimalt til omstillingen af energiforsyningen til VE, til energibesparende forbrugeradfærd og bidrage mest muligt til klimamålsætningen – herunder målsætningen om 70% reduktion af CO₂ udledninger frem til 2030. I stedet for at forfølge dette perspektiv ved at tilrettelægge et 'gunstigt regelsæt' har den dominerende udmelding fra ministeren været, at man ikke bør gøre for meget for at fremme lokale energifællesskaber.

Ministerens svar på spm. 28 og 29 stillet i KEF-udvalget rejser i denne sammenhæng flere uløste problemer i stedet for at give reelle svar. Det skyldes følgende:

1. Der henvises til, at forligskredsen i 2020 har godkendt, at specifikke bestemmelser flyttes til bekendtgørelser, som lovteksten henviser til. Uanset om dette er korrekt, blev det allerede ved arbejdet med Elforsyningsloven tydeligt, at selve loven burde indeholde de rammer og bestemmelser, som i den sammenhæng implementerede Elmarkedsdirektivet. Derfor blev der her tilføjet definitioner af 'aktive kunder' og af 'borgerenergifællesskaber' (EF-L, §5,3-4). Desværre blev de rettigheder, som ifølge direktivet skal gives borgerenergifællesskaber (EM-D, art.2,11) ikke er medtaget i loven. Det har ført til at BEF-bekendtgørelsen har forskellige formuleringer, hvoraf ingen er fyldestgørende hvad angår disse fællesskabers rettigheder inden for energiområdet (BEF-B, §7-8). Denne fejl bør ikke gentages ved

⁸ Et rundspørge til flere af de større el-handelsselskaber har vist, at ingen af disse har denne ydelse, som en del af deres kompetence eller aktuelle produkt. Bekendtgørelsen giver dem en opgave, som de i ikke har kompetence og datagrundlag til, hvorfor denne løsning ikke tilgodeser VE-fællesskabernes essentielle behov for tidstro styring.

⁹ Dette afspejledes ved, at det kun var eksplicit formulerede rettigheder og krav i Elmarkedsdirektivets bestemmelser om borgerenergifællesskaber, der blev overført til Elforsyningsloven. I direktiverne tales der om 'rettigheder' for borgere og fællesskaber og 'pligter' for medlemsstaterne (bl.a. om at fjerne 'administrative og økonomiske hindringer' og sikre 'kostægted' og 'ikkeforskelsbehandling'), som skal implementeres, mere bredt og åbent om at der bør indføres et 'gunstigt regelsæt' samt at noget, medlemsstaterne 'kan' vælge at gøre. Intentionerne i præambelen til direktivet og opfordringen til at indføre et 'gunstigt regelsæt' blev der således ikke taget hensyn til. Ønsket om at kunne leje lokal kapacitet i de kollektive forsyningsnet blev afvist med, at dette ikke var en ret, og at ministeren ikke ønskede, at der blev etableret parallelle og konkurrerende net, ligesom muligheden for grænseoverskridende fællesskaber blev afvist.

implementeringen af VE-direktivet (VE-D, art.2-4), hvilket er påtrængende, da ændringsforslagene til VE-støtteloven i L148 aktuelt er mangelfulde.

2. Den netop udarbejdede samlebekendtgørelse om både borgerenergifællesskaber og VE-fællesskaber, der netop er sendt i høring, øger uklarhederne. Her antages fejlagtigt, at der er store ligheder mellem disse to typer af fællesskaber, men det skyldes, at direktivernes krav ikke fyldestgørende er medtaget i de to lovttekster. Det overses således, at VE-fællesskaber per definition og aktivitet er bundet til et nært sammenhængende område.

3. Samlet set gør kommentarerne til pkt. 1 og 2 ovenfor, at ministerens ønske om en minimal implementering fører til vanskeligheder for implementering og dermed for etableringen af energifællesskaber. Rettigheder som er fastlagt i VE-direktivet skal være implementeret i lovteksten og dermed danne ramme for de bestemmelser, der indsættes i bekendtgørelsen.

4. Specielt til den sidste del af svaret på spm. 29, som refererer til et bidrag fra Energistyrelsen, henvises der til, at detaljeringen af de særlige forhold, der ellers følger af VE-direktivet, vil forvirre, da de ikke kan sidestilles med reglerne for borgerenergifællesskaber. Dette er et vildledende svar, da reglerne i de to direktiver netop er forskellige og det særlige for VE-fællesskaber er, at der skal opstilles en operationel definition af nærhed, som tager hensyn til at VE-fællesskaberne kan gennemføre deres formål og opgave.

5. I svaret til spm. 29 anføres desuden, at Energistyrelsen ikke ser sig i stand til at yde teknisk bistand til udarbejdelsen af det foreslåede lovændringsforslag, da der mangler beskrivelse af de anvendte begreber. Dette svar må også siges at være misvisende, da de anvendte begreber alle er taget fra VE-direktivet.

6. Det fremføres afslutningsvis, at ministeriet har foretaget en juridisk analyse som viser, at den valgte implementering er 'direktivmedholdig'. På baggrund af de ovenstående kommentarer, må denne konklusion vække undren.

Det er meget svært at se ministerens svar og dets reference til Energistyrelsen som en fyldestgørende og retvisende besvarelse. Det bør derfor være muligt at fremsætte ændringsforslaget uden støtte fra Energistyrelsen som bidrag til 2. behandlingen af L148.

Et nyt udkast til en fælles bekendtgørelse for energifællesskaber

Der er netop udsendt en revision af BEF-bekendtgørelsen udarbejdet i medfør af Elforsyningsloven i høring. Den nye bekendtgørelse samlet alle bestemmelser om borgerenergifællesskaber og VE-fællesskaber i en fælles bekendtgørelse, som dermed udstedes med henvisning både til Elforsyningsloven og VE-støtteloven med den igangværende revision i L148.

En gennemgang af dette nye udkast til bekendtgørelse understreger i endnu højere grad, at det som udgangspunkt er nødvendigt, at de love, der ligger til grund for en bekendtgørelse er fuldstændige hvad angår de regler og rettigheder, som danner ramme for udformningen af bekendtgørelsen. I forslaget til revision af bekendtgørelsen sker der i de fleste bestemmelser en sidestilling af borgerenergifællesskaber og VE-fællesskaber. Det tilsidesætter den fundamentale forskel, der i formål, funktioner og praktisk realisering af de to typer af energifællesskaber. Herunder ses der bort fra, at VE-fællesskaber er lokale og kræver nærhed mellem deltagerens lokalitet og deres fælles VE-anlæg og aktiviteter. Der ses også bort fra nogle essentielle rettigheder for VE-fællesskaber, som er afgørende for, at etableringen af disse giver mening.

Det foreliggende udkast til bekendtgørelse kommer dermed til at afsløre, at den fra ministerens side tilstræbte minimale implementering af de to EU-direktiver i sin konsekvens resulterer i en underimplementering. Dette har som samlet resultat, at den danske implementering af borgerenergifællesskaber og VE-fællesskaber som helhed modarbejder disse ved at skabe hindringer for deres etablering og drift.